

Ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER

Aanleg propyleenleiding tussen Borealis Kallo (linkeroever) en Total Olefins Antwerp (Rechteroever)

Initiatiefnemer:

Nationale Maatschappij der Pijpleidingen
Bischoffheimlaan 11
1000 Brussel

28 november 2018
PR2556

Projectbeschrijving en procedure

Het project heeft als doel een propyleenleiding te voorzien tussen de nieuw te bouwen PDH-plant van Borealis op hun site te Kallo (linkeroever Schelde) en het begin van de bestaande propyleenleiding ND150 Total Olefins Antwerp – Borealis Beringen (rechteroever Schelde). De voorziene leiding heeft een lengte van ca. 5.140 m en is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Antwerpen en Beveren.

Met uitzondering van de afsluitersknooppunten aan het begin van de leiding, wordt het leidingproject volledig ondergronds uitgevoerd, deels door aanleg in open sleuf, deels door uitvoering van 4 horizontaal gestuurde boringen (ter hoogte van de tunnels (leidingen – spoor Liefkenshoek – R2), ter hoogte van de toegangsweg voor Lawter, voor de Scheldekruising en ter hoogte van een zone langsheen de Scheldelaan om onder bestaande leidingen te kruisen).

Het project behoort tot de bijlage II van het project-m.e.r.-besluit¹ namelijk rubriek 10 k: *“Aanleg in open sleuf van buisleidingen en aanleg van randvoorzieningen behorend bij die buisleidingen die niet gelegen zijn binnen de rooilijnen van een openbare weg, en waarbij een van de volgende voorwaarden vervuld is:*

- 1) ten minste 2000 m² van de randvoorzieningen ligt in een bijzonder beschermd gebied;*
- 2) de buisleiding heeft een ononderbroken lengte van 1 km of meer in een bijzonder beschermd gebied;*
- 3) de buisleiding heeft een lengte van 10 km of meer.”*

De voorziene leiding is over meer dan 1 km gelegen in het Vogelrichtlijngebied “Schorren en polders van de Beneden-Schelde”.

Verder wordt in het dossier aangegeven dat, afhankelijk van het debiet van de bemalingen, bij de aanleg mogelijks ook rubriek 10 o) van toepassing kan zijn: *“Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater:*

Onttrekken van grondwater, met inbegrip van terugpompingen van onbehandeld en niet-verontreinigd grondwater in dezelfde watervoerende laag, als het netto onttrokken debiet 2.500 m³ per dag of meer bedraagt. Kunstmatige aanvullingen van grondwater als het debiet 2.500 m³ per dag of meer bedraagt;

Onttrekken van grondwater als het debiet 1.000 m³ per dag of meer bedraagt en de activiteit gelegen is in of een aanzienlijke invloed kan hebben op een gebied zoals aangeduid in uitvoering van het decreet houdende maatregelen ter bescherming van de kustduinen van 14 juli 1993 of als de activiteit een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken.”

Voor projecten van bijlage II dient in principe een project-milieueffectrapport of project-MER opgesteld te worden. De initiatiefnemer kan er echter voor kiezen om een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER (ontheffingsdossier) in te dienen bij de dienst Mer van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het departement Omgeving van de Vlaamse overheid in toepassing van artikel 4.3.3 §3 2° van het DABM².

De dienst Mer ontving het verzoek tot ontheffing, opgemaakt door het studiebureau Antea, op 11 juni 2018. Het ontheffingsdossier werd door de dienst Mer voor advies voorgelegd aan een aantal instanties waarvan de volgende advies gaven:

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

² Het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 (DABM, BS 03/06/1995, herhaaldelijk gewijzigd)

- Agentschap voor natuur en Bos (27 juni 2018) (gunstig)
- Gemeente Beveren (4 juli 2018) (gunstig)
- Departement Omgeving, dienst Veiligheidsrapportering (28 juni 2018) (opmerkingen)
- Vlaamse Waterweg (4 juli 2018) (opmerkingen)
- MOW (17 juli 2018) (geen opmerkingen)

Er is geen advies ontvangen van: de stad Antwerpen, de provincie Oost-Vlaanderen, de provincie Antwerpen, Haven van Antwerpen en Maatschappij Linkerscheldeover.

Op 29 augustus 2018 vroeg de dienst Mer bijkomende informatie omtrent de bemaling. Een aangevuld dossier werd ontvangen op 12 november 2018 (versie november 2018). In deze versie van het dossier werd het project ook licht bijgesteld. Er werd namelijk een extra gestuurde boring van ca. 110 m voorzien in plaats van een diepere sleuf ter hoogte van de leidingenstrook bij de toerit naar Lawter. Deze aanpassing veroorzaakt echter geen wijziging in de conclusies van de effectbeoordeling. Een nieuwe adviesvraag werd door de dienst Mer niet nuttig geacht.

Beoordeling van het verzoek tot ontheffing

Het verzoek tot ontheffing bevat een duidelijke beschrijving en verduidelijking van het project. Het project en de omgeving ervan worden duidelijk gesitueerd op topografische kaart en op de geldende bestemmingsplannen. Alle relevante disciplines ('bodem', 'grondwater', 'oppervlaktewater', 'biodiversiteit', 'landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie' en 'mens') worden behandeld door het beschrijven van de referentietoestand en het bespreken en beoordelen van de effecten. Voor elke discipline wordt tot de conclusie gekomen dat er geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht worden.

Het advies van de Vlaamse Waterweg bevat een aantal technische bepalingen in functie van de latere vergunningsaanvraag waaraan het project zal moeten voldoen. Ook het advies van dienst Veiligheidsrapportering bevat informatie voor de nog op te stellen veiligheidsnota. Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt vast dat de vergunningsplichtige activiteit geen betekenisvolle aantasting impliceert voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone en verklaart zich akkoord met de conclusies uit de passende beoordeling. Verder stelt het Agentschap ook vast dat de vergunningsplichtige activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN zal veroorzaken.

Rekening houdende met de voor dit project relevante bijlage II-criteria van het DABM zoals:

- de kenmerken van het project: de aanleg van een leiding van ongeveer 5 km
- de locatie van het project: de leiding doorkruist onder andere industriegebied, (bijzondere) natuurgebied(en) en waterweg en dit deels in open sleuf en deels via horizontaal gestuurde boringen
- de soort en kenmerken van de mogelijke effecten zoals beschreven in het ontheffingsdocument waaronder:
 - geen aanzienlijke effecten voor de discipline bodem;
 - geen aanzienlijke effecten voor de disciplines grond- en oppervlaktewater; effecten ten gevolge van de bemaling worden verwaarloosbaar tot hooguit beperkt negatief ingeschat (0/-1). Worst-case wordt een bemalingsstraal verwacht die binnen de werkzone blijft, waarbinnen geen kwetsbare receptoren gelegen zijn. Om verspreiding van eventuele verontreiniging tegen te gaan, voorziet het project in het bemonsteren van het bemalingswater alvorens dit te lozen.

Bestaande regelgeving zal bovendien gevolgd worden, waardoor effecten hooguit beperkt negatief ingeschat worden (-1).

- geen aanzienlijke effecten voor de discipline biodiversiteit; het effect op biotoopverlies wordt verwaarloosbaar tot hooguit beperkt negatief ingeschat (0/-1). Inzake rustverstoring wordt de tijdelijke rustverstoring voor de meeste zones beperkt negatief ingeschat (-1). Ter hoogte van de werkstrook in de omgeving van Fort Sint- Filips wordt aanbevolen de werken niet uit te voeren tijdens het broedseizoen, omwille van het voorkomen van een waardevolle rietvegetatie binnen VEN-gebied. Op de linker Scheldeoever wordt een eco-aandachtszone voor Vleeskleurige-, Riet- en Bijenorchis gekruist. Er zal voldaan worden aan de voorwaarden opgelegd door het soortenbeschermingsplan van de Antwerpse Haven, waardoor het effect aldus verwaarloosbaar tot hooguit beperkt negatief ingeschat wordt (0/-1).
- geen aanzienlijke effecten voor de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie;
- geen aanzienlijke effecten voor de discipline mens;

is de dienst Mer van oordeel dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten.

Besluit

Een **ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER wordt toegekend** voor de aanleg van een propyleenleiding tussen Borealis Kallo (linkeroever) en Total Olefins Antwerp (rechteroever).

Deze ontheffing wordt verleend voor een termijn van vier jaar.

Deze beslissing dient samen met het verzoek tot ontheffing deel uit te maken van de vergunningsaanvraag/vragen.

Digitaal getekend

Door Liesl Vanautgaerden

*Projectmanager Directie Gebiedsontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten*